

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 16 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-4740 (TAP-20-848, TAIS NR. 20-6796(2))**

2020-05-28 Nr. NV-1467

Vilnius

Projekto rengėjas – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Projekto tikslas – pateikti Vyriausybės išvadą (nepritarti) Seimo narės P. Kuzmickienės pateiktam projektui, kuriame siūloma nustatyti, kad moteriai, kuriai motinystės socialinio draudimo stažo skaičiavimo laikotarpiu paskelbta prastova / atleista iš darbo dėl Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos / karantino, motinystės socialinio draudimo stažas būtų skaičiuojamas iki atleidimo iš darbo dienos, o prastovos atveju išskaičiuojant iš šio stažo prastovos laikotarpį.

Dabartinė situacija.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatyme numatyta, kad motinystės socialinis draudimas kompensuoja šios rūšies draudimu apdraustiems asmenims dėl motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros prarastas pajamas ar jų dalį. Teisę į motinystės išmoką turi asmuo, kuris iki pirmosios nėštumo ir gimdymo atostogų dienos turi ne trumpesnę kaip 12 mėn. per paskutinius 24 mėn. motinystės socialinio draudimo stažą. Kompensuojamasis uždarbis, pagal kurį nustatomas motinystės išmokų dydis, yra apskaičiuojamas pagal apdraustojo asmens draudžiamąsias pajamas, turėtas per paeiliui einančius 12 mėn. buvusių iki praeito kalendorinio mėnesio prieš teisės gauti motinystės išmoką atsiradimo mėnesį.

Motinystės išmokos dydis – 77,58 proc. išmokos gavėjo uždarbio. Išmoka per mėn. negali būti mažesnė už 6 BSI (234 Eur.).

Motinystės išmokas per metus gauna apie 22,4 tūkst. asmenų (2020 m. numatoma tam skirti 86 mln. Eur).

Projekto esmė – Istatymo projektui siūloma nepritarti dėl šių priežasčių:

- 1) Siūlomu reguliavimu būtų išskirta viena grupė – moterys, ir tai pažeistų asmenų lygiateisiškumo principą (motinystės socialinio draudimo įmokas moka ir vyrai, kurie turi teisę į tėvystės išmokas, išimtis nebūtų taikoma apskaičiuojant, pvz., ligos, profesinės rehabilitacijos, vaiko priežiūros išmokas).
- 2) Pitarus siūlymui, nebūtų pasiektas aiškinamajame rašte nurodytas tikslas – palengvinti nėščiųjų finansinę padėtį susidariusios ekstremalios situacijos / karantino metu, nes: į motinystės socialinio draudimo stažą neįskaičiavus prastovos laikotarpio, dalis nėščiųjų prarastų teisę į motinystės išmoką, nes neturėtų reikiamo (12 mėn. per paskutinius 24 mėn.) motinystės socialinio draudimo stažo; nėščių darbuotojų gaunamos išmokos dydis nepasikeistų, nes motinystės socialinio draudimo stažas yra viena iš sąlygų gauti šią išmoką, tačiau jo trukmė neturi įtakos išmokos dydžiui. Šis dydis priklauso nuo kompensuojamojo uždarbio, o Įstatymo projektu kompensuojamojo uždarbio apskaičiavimo tvarkos nesiūloma keisti.
- 3) Siūlomos nuostatos neatitinka Darbo kodekso nuostatų, nes jame neįtvirtintas darbuotojo atleidimo iš darbo dėl Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos / karantino pagrindas. Darbo kodekse įtvirtinta papildoma nėščių ir vaikus iki 3 m. auginančių darbuotojų teisių apsauga, nes darbo sutartys su nėščiomis darbuotojomis jų nėštumo laikotarpiu ir iki jų kūdikiams sukaks 4 mėn., taip pat darbuotojais, auginančiais vaiką iki 3 m., esančiais nėštumo ir gimdymo, tėvystės ar vaiko priežiūros atostogose, gali būti nutrauktos tik laikantis Darbo kodekse nustatytų apribojimų.

Derinimas. Projektas be pastabų suderintas su Finansų ministerija ir Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba, patikslintas pagal Teisingumo ministerijos pateiktą pastabą.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pastabų ir pasiūlymų neturi.

Atitiktis Vyriausybės programai – tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Vyriausybės išvada Seimui turėjo būti pateikta iki 2020 m. gegužės 27 d.

Dalykinio vertinimo išvada:

Projektą siūlome **svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje.**

Socialinės politikos grupės patarėja
el. 8 706 63 853, el.p. daiva.buivydaite@lr.lt

Daiva Buivydaite-Garbštienė